

„Soča“ izhaja vsako saboto in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana za družabnike polit. društva „Soča“:

Vse leto f. 4.—
Pol leta „ 2.—
Četrt leta „ 1.10

Za nedružabnike:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici pri Paternoliju in Soharju; v Trstu v tobakarnicah „Via del Belvedere 179“ in „Via della caserma 60“.

SOČA

Pri oznanilih se plačuje za navadno trisporno vrsto:

8 kr., če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat.

Za večje črke po prostoru in vsak pot 30 kr. za kolek.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredniku: Viktorju Dolencu v Gorici, Contrada della croce 233, poleg preture, kjer se neha tudi upravnistvo. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasiloslovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Gg. naročnikom in dopisnikom.

Od več strani smo bili prošeni, da bi „Soča“ tako izdaval, da bi list vsem tudi v naših hribih stanujočim in od pošte oddaljenim gg. naročnikom do nedelje prihajal v roke. Ker srčno radi ustregamo vsaki opravičeni želji naših naročnikov, izhajala bode „Soča“ od prihodnjega tedna dalje vsak četrtek.

Prihodnji list pride torej uže 6. junija na svetlo.

Gg. dopisnike prosimo, da svoje dopise po tej spremembi urediti blagovole.

Uredništvo.

Našim ljudskim učiteljem.

Nij davno, kar je imelo mnogo učiteljev slovenskih in italijanskih po deželi razpostavljenih zrelostne preskušnje, pri katerih, kakor slišimo, nij pal noben Slovenec; izmed Italjanov je premalo znal samo eden. Od letos dalje se bodo izpiti po novih postavah izvrševali, to je: več predmetov bodo morali znati izpitanci, in ostreje se bodo izpraševali.*) Veseli nas, da so letos vsi naši dobro opravili, toda prav zdaj ne smejo rok križem držati misleči, da znajo uže dosta; temveč še le zdaj začinja pravo, praktično delovanje, in pri takem delu zna vsak človek, posebno pa učitelj vedno le premalo.

*) Ministarstvo za uk in bogočastje je dovolilo, da se bodo tudi prih. leto se učitelji izpraševali po stari postavi.

Zato in ker tirja nova postava več, kot je stara zahtevala od učiteljev, morajo vsi ti gospodje pretekle doba vse moči napinjati, da zurno popravijo po privatni marljivosti, da se bodo tako zmirom bolj bližali zahtevam novih časov in potrebam našega zaostalega naroda. Tudi njim bo to v korist in v posebno čast, nasprotno pa bi bilo nenapredovanje ali celo zaostajanje prav njim v sramoto, ker bi bil prevelik razloček med njimi in prihodnjimi učitelji nove šole. Zdaj velja torej pokazati se možake, kakoršnih nahajamo pri svobodnih narodih, posebno v Ameriki, ki so imeli in imajo moče, kateri niso mogli zaradi neugodnih okolištin hoditi po šolah; vendar pa, sloveli so, ker so se pozneje toliko bolje sami marljivo učili, česar je bilo treba.

Takega napredovanja se po vsem pravu nadejamo baš od teh gospodov, kajti učiteljski poklic je ne samo podučevati druge, ampak tudi pripravljati se vedno, da bodo zmirom bolj se in zdatnejše to podučevanje. Mislimo, da jim bode to celo v veselje, ker nij več izgovora, da mora učitelj stradati pri žalostno pičli plači. To je bilo, ali nove plače so dobre in narod je prav težavno plačuje; zato je pa ima pravico tirjati od svojih učiteljev, da vsak svojo dolžnost, in še več, veselo in prostovoljno stori. Tako postopanje je vredno svobodnega moža, (in svobodni so zdaj tudi ti gospodje), in vredno je vrlega narodnjaka. To pravico ima narod toliko več, ker je v njihovih rokah velik del naše narodne bodočnosti. Bogme, kakoršna je mladina, taki bodo poznejši odrasli rodovi, zato so vsi narodnjaci odgovorni ostro sodeči zgodovini. Potem takem naj se vsak loti novih predmetov, naj se jih loti tem više, ker so potrebni in prav zanimivi.

Učitelji ljudskih šol naj si pa sploh prizadevajo, da se bodo učenci kot zvesti sinovi svojega naroda slovenskega jezika po slovnici dobro učili, da bodo besede lepo čisto in počasi izrekli, kajti to se dopada vsem domačim in tujcem, ki po lepoglasji sodijo jezike. Prevažna glavna skrb jim mora dalje biti, da ne prestando 'budé in razvijajo v otrocih mišljenost pa razsodilno moč, kajti brez tega nij človek prav za prav človek, in učitelj to zanemarjajoč izuči samo dobre papige. V obče je treba uže v prvi mladosti začinjati duševne moči razvijati in krepčati, in le v maternem jeziku je mogoče, to lahko in hitro delati. Prav zato se toliko potezujejo za narodni jezik vsi narodnjaci vseh narodov, kateri želijo bistroumnega, samostalnega ljudstva.

Gotovo mora uže družina skrbno pripravljati otroke za šolo, in doma ž njimi dobro narodno govoriti. Prav zato se toliko pregrešajo zoper napredek in srečo lastnih otrok slovenske matere in naše gospe sploh, katere zamerjajo in zaničujejo naš jezik, ter se napihujejo za tujstvo, ki jim je bolj nobel. Ono niso premišljevale, da morajo potem mlade, po njih nobel, buče prazne ostati. Otroci v tujem jeziku učeči se ali tuj jezik doma lomeči znajo le mnogo besedij, katerih pravi pomen več del ne razumejo in prav težavno je takim pojeme razlagati; zato mora v njih zaostati razvitek uma in duše sploh, in nij se čuditi, zakaj taka deca težavno ali nič ne napreduje, in zakaj jej je šola muka.

Kako je pa mogoče razvijati te in vse duševne moči, kako je mogoče duševne pomazljivosti popraviti, o tem govori več pedagogičskih katere knjig, priporočamo gospodom učiteljem na deželi tem gorkeje, ker ako bodo dobro, na tak razvitek

LISTEK.

ANICA.

Spisal Josip Korseniovski.

VI.

Minolo je bilo nekoliko dnij. Anica je sedela starčku pri nogah in poslušala njegovo težko dihanje. Jurij je stal pred njo, starčka pogledaval v blede lice, še rajše pa oziral se v hčerino obličje, ki se je obračalo vá-nj ljubeznjivo in otožno.

Knez Dimitrij nij več mudil se in kratkočasil mej družino v sobani; zvečer nij več posedal pod prijetnim kostanjem; zaprt v spalnico, bolan na postelji — nekoliko dnij nikomur nij več pustil priti pred-se. Lekar, Anica in Jurij — to so bile osebe, ki je še rad imel jih pri sebi. Zeló žalostno ga je potrla vest iz Moréje: dobil je bil pisma, ki so mu živo popisala barbarsko samopašnost, zmagovitca bezi vsakojakega usmiljenja, neusmiljenega do vsega, kar je bilo lastnina zmaganege naroda.

Te stiske so ta pot bile take, kakoršne so bile sicer; druge pote so se zdéle, da so bile laže, o tej priliki pa nij bilo mogoče ubraniti se jih, ni misliti nij mogel narod na osvobojenje, nij ga bilo nikakoršnega oteja, ni iskre nij bilo upanja v kakovo svobodo.

Jurij in Anica sta znala, zakaj je starček zbolel, in milovala sta ga; ker je bilo zapustilo ga upanje v osvobojenje njegove domovine, zapustilo ga je bilo z upanjem vred vse, le prva ljubezen je bila še ostala mu v srci, — ljubezen, ki ne potrebuje daljnih nad, — ljubezen, ki se ponaša samo se sočasnostjo, v kateri jej cvete vsa blagost, vsa sreča, vsa slava.

Uže je bila tri uca po poluauči; starček je nehal stekati in vzdihati. Od zida obrnen je zaspal, in kazno je bilo, da je odjenjala huda bolest. Anica mu je sedela pri nogah. Zaspana zaradi dolgega budenja je sklonila glavo i; naslonila jo na blaznico dragoga naslonjača. Svetilnica je se strani blede svetlobo lila jej v obličje, lila na krasni vrat, na nje lepo postavo. Jurij je stal pri njenem stolu, pogledaval jo, ko je dremala — nobenkrat se mu nij zdela še tako lepa.

Da-si je v sobi smrt vladala zmagovitejša od življenja, — če prav so se Juriju po možganih križali obrazi vsakojakih muk — telesnih in duševnih, ki so jih morali trpeti njegovi rojaci, vendar-le je bil nekako srečen: čarali so ga pogledi, ki je vpiral jih v devo. Podprl se je na lahko blazinjaku na stranico in bliže in bliže nagibal se k Anici, kakor bi se bil hotel prepričati, ali je res zaspala ali ne.

Anica nij spala. Sklonila je svoje obličje k njegovemu obličju; Jurij je začutil nje magnetiški dotikljaj — in njiju ustna so se strnila o prvem

tihem, trajnem poljuba, o katerem sta si skrivno prisegla večno ljubezen.

VII.

Knez Dimitrij je bil ozdravel; le bolest mu je ostala na obrazi in žalost v srci.

Ko je bolestneja obraza in žalostnega srca o nekaj prihki s glavo, na prsi povešeno z rokama navskruz na prsih na blazinjaku sedel globoko vdrt, stopila je Anica v sobo. Na lahko in tiho se je po mehkejši in dragi šarenici približala očetu in pokleknila predenj, starček pa je dvignil glavo, in ko je bil zagledal jo, razjasnilo se mu je čelo nekoliko.

„Oče!“ — vskriknila je Anica in nasmijala se, „uže sem stara šestnajst let.“

„Znam to, ljuba hči,“ — dejal je starček, z mize vzel lepe nožnice iz turškega usnja, odprl jih in potegnil iz njih z briljanti vdolan naramec. „Včeraj si dopolnila šestnajsto leto, a gledaj, ná to-le na spomin svojega vezila.“

„Hvala ti, ljubi oče,“ — zahvalila se je Anica in poljubila mu roci, „ali jaz tega nijsem zató omenila, da bi te bila spomenila na svoj rojstni dan. Oče! to so briljanti, ali jaz kopr nim po sreči.“

„Ali ja ne uživaš v mojem zavestji?“

„Doslé sem bila srečna, resnično srečna; poslé pa nikoli.“

„Ali bi rada tovarisa?“ — povpraša je oča in roko položi na nje glavo. Rulečca je Anici

pazili, bodo vsi drugi nauki otrokom lahki, in rajše se jih bodo učili.

Konečno prosimo tiste, ki so peveci, da naj v zoli in zunaj šole podučevajo Slovence v petji pa ne le na pamet, temveč po sekiricah. Koliko to koristi človeškemu in narodnemu po- blaženju, to se je že mnogokrat razpravljalo po časopisih in govorih. Dostavljamo le to šo, da posebno lepo, ubrano petje zbuja v peven in poslušalcu čut za lepoto. Poznati in ljubiti pa, kar je zares lepo, že velik je napredek v omiki. Kder je torej krasno, občutljivo petje, tam gotovo ni pretepot in drugih surovostij, dokaz so nam naše čitalnice.

Kakor trdijo, zmagale so v letih 1866 in 1870 prusko ljudske šole v krvavih bojih Avstrijo in Francijo, naj bi se v prihodnjih časih reklo, da so tudi nove naše ljudske šole po izvrstnih učiteljih propada otele in povzdig- nile slovenski narod.

Predelska železnica.

III.

Geslo: „živila konkurencija“ glasi se že od onega časa, od kar se je začela kupčija in obrt- nija, ko bi tega ne bilo, ostali bi pri vsakem pod- uzetju vedno pri starem kopitu, ljudstva bi ne napredovala na tem polju, ter bi bila primorana nehoté udati se, podvzetnim odralcem. — Tu nastane prva tovarna s kako novo iznajdbo, za- četkom je edina, izdelki so dobri, a jako dragi; nastane druga, tretja, prvi enake, blago je veliko boljše, pa tudi ceneje. Tako volja konkurencija pri pomorskem prevažanju, tako je bilo pri vo- znikih in razpošiljevalcih blaga (speditorjih), pre- je ko železnice se nismo poznali. — Ali južna že- leznica do sedaj nima zdatne konkurencije, ona ima v svojih rokah trgovsko občinstvo, odloči čas vožnje, zniža ali zviša vozino, kakor jej ravno drago, — in tako zasluženi dobički potujejo v inozemstvo, ker poduzetniki te železnice so veči- del tujci, ki so južno črto od Avstrije za mnogo let v najem vzeli. — Vprašamo: zakaj bi se tukaj izjema delala?

Dokazali smo že, kake preduosti ima pre- delaka proti loški črti, a na dvoje večje ima proti južni železnici. V tem ko gre poslednja po ovinkih in jako zdaljšani poti, bi šla prva naravnost do svojega določenega kraja. Radove- den bo marsikdo, zakaj neki so izpeljali južno železnico čez pusti Kras z veliko večimi stroški, in ne naravnost čez Razdrto, Senožče, Opčino v Trst, ali pa čez Razdrto po rodovitni za kupčijo pripravi ipavski dolini v Gorico i. t. d., a pre- brisana inženirska glavica te zavrne: „Sonst wäre ja keine Karstbahn.“ Tu ga imaš, ponujaj si!

Da se naši bratje Krasjci in spodni Korošci za loško črto strogo potezajo, je čisto naravno, kajti oni računijo še na nove postranske črte, ki bi loško vezale. Nam bi pa tudi predelske železnice ne smeli zavidati, ako le pomislijo, da

Goriška je v tej zadevi na najslabšem, ker edini kosec južne železnice po skoraj najnerodovitejših tleh iz Divače do Karmina, 10 milj. dolgosti, pro- ta našo pokrajino, tako da nekteri glavni trgi gori- ški niso se železnico v nikaki zvezi; še clo naj- bolj potrebnih navadnih cest nujnoma, dokaz temu, da cela tominska stran ima v novejših časih edino dobro (?) cesto od Sv. Lucije, čez Girkno na Loko. — Koroška je pa že zdaj se železni- cami vsa preprežena in se more še novih naprav. Krasjska ima južno, gorenjsko, v kratkem tudi železnico iz St. Petra v Reko, in s časoma u- dobi še ono iz Ljubljane v Karlovec. Ali se more Goriška, kot mejna, v kmetijstvu in trgovstvu napredovala provincija še dalje tako prezirati?

Primerjali smo že v prvih dveh člankih daljave ene in druge železnice, popisali smo da- lje, kake koristi bi imela predelska črta za Av- strijo sploh, pogledimo pa končno kako bi has- nila posebno naši deželi, v kateri se ravno zdaj vino in sadjereja razvija, in raste kupčija od dne do dne.

Oddaljenosti za Gorico so še posebno ngod- no: tako bi bilo po predelski železnici iz Gorice v Beljak 12 milj, v Celovec 17, v Maribor 34, v Gradec 42 $\frac{1}{2}$, v Beč 72 $\frac{1}{2}$, v Kanižo 54 in v Bu- do 78 milj; — po južni železnici je pa iz Gorice v Beljak 64 $\frac{1}{2}$, v Celovec 59 $\frac{1}{2}$, v Maribor 42 $\frac{1}{2}$, v Gradec 51, v Beč 81, v Kanižo 54 in v Bu- do 84 milj. Kak razloček je to! V tej primeri bi dobivali dosta ceneje žita, zelerje in druge reči iz Koroške, Štirске in nekterih del Ogrske, sploh bi vse blago, ki nam sedaj po južni železnici do- haja, potem izključljivo in boljši kup po predelski črti dobivali; tako bi tudi naša lesna trgovina do sedaj brez tuje konkurencije boljše oživala. — Na drugi strani bi zadelili naši pridelki vso ce- no, ker izvaževalo bi se jih več, laže in z manj- šim stroški, kakor je bilo do sedaj mogoče.

Obrtnija v soški dolini, zdaj zaradi slabih komunikacij na najnižji stopinji, bi se velikansko povzdignila, nove razne fabrike bi nastale, terna- šemu ljudstvu obilo zaslužka dajale. — Naše to- minsko-erkljansko gore bi postale slovenska Svica, tujcev bi se nahajalo tu na kupe, deloma zaradi krasnej kraja, nekaj pa tudi zbog vpoletja hlad- nega in zdravega podnebja.

Dokazano je jasno, po mnogih časih in brošurah kompetentnih oseb, da edino le predel- ska črta zamore drugimi železnicam plodonošno konkurirati in naši monarhji naj več koristiti. Kdor pošteno nepristransko misli, klor želi da pomorska mednarodna kupčija v avstrijskih rokah ostane, se posredovanjem tržaskе luke, da se go- riška dežela materijalno povzdigne in p maoži obrtnija koroška i stirska; ta mora tudi nehoté priznati, da predelska železnica je za nas — za Avstrijo životno vprašanj. Gospodje na Dunaju pa še vedno dvomijo ali Predel ali Loka, kaj za po- sledno tiči nam še uij znano! a znano nam je predobro, da pri koncesijah železnice se nij vedno gledalo na praktično krajšo izpeljavo in na obč- ljudsko korist, ter da se je rodil, pri takih prili- kah čez noč — čez dan marsikak milijonar.

Prepričani smo pa, da predelska železnica mora zmagati in da bode zmagala.

D O P I S I.

V Gorici 31. maja. — Volitveni boj nij bil morda še niklar tako živahen v Gorici, kakor te dni, ko gre za volitev 8 mestnih starešin. Obe stranki sta vse žile napeli v dosego zmage. Dva zanimiva poziva goriškim volilcem sta bila pri- lepljena na vseh voglih mestnih ulic in trgov, za- nimiva zato, ker razvijata v njih volilna odbora obeh strank, vsak svoje želje, svoja politična na- čela, svoje obljube za blagor mesta. Koliko je zadnjih verjeti, ve vsak, kdor se je že kdaj za- nimal na volilne in druge programe naših mest- nih veljakov in pozna značaje voditeljev ene in druge stranke. Za nas Slovence v Gorici bi bilo pomenljivo zagotovilo, katero nahajamo v obeh volilnih pozivih, da hočejo vsem narodom pravični biti, ako bi nas tudi v tem oziru mnogo britkih skušanj ne učilo, koliko spoštovanja more naš na- rod pričakovati od goriških Italijanov, naj bodo že vladni ali italijanissimi, klerikalni ali liberalis- simi. Dokaz nam je posebna dobrohotnost (?), katero so nam vselej skazovali vodja vladne stran- ke Dr. P. in njegovi privrženci, medeno sladki predikati sočutja, a katerimi je neklij Slovence pital korojski oca italijanissimov v dež zboru, enakopravno postopanje tukajšij: katoliške druž- be in svobodomsenost skoraj vseh goriških Ita- ljanov in pseudotaljanov, ki so na dan šempas- kega tabora vpili po vojaški sili, da ne bi slo- venski barbarji oskrnili jim mestnega svetišča. Vse te skuš je nam jasno kažejo pot, katere se imamo držati občevarje v javnih opravilih sé svo- jim ital. sosedčini.

Volitve v trci in drugi volilni skupščini so se tako dograle, kakor smo v predzadnjem listu prerokovali. Zmagala je vladna — klerikalna ali kakor se imenuje avstrijsko — liberalna stranka čemer se nij čuditi, ako se pomisli, da sta bila zaveznika v boju najmočnejša dva faktorja. V III. skupščini sta izvoljena gg Ivan Strechel trgo- vec, in Avgustin Baron Codeili stolni prošt, v II: pa Dr. Pajer in notar Perinella. Danes bo volila I. skupščina štiri stareš ne najbrže z enakim uspe- hom, ko uni dve. Posebno voharen boj je bil v III. skupščini, v kateri bi najbrže ne bila propa- la liberalna stranka, ko bi ne bilo pritiskanje na drugi strani tako silno. Tukaj moramo priz- nati, da se je konservativna stranka prav nedo- stojnih sredstev posluževala v dosego svojega na- mena. Tudi denar je pomagal in v tem oziru smo pozvedeli, da so v Gorici glasovi tako po- cenj, kakor menda nikder drugod. Kraški Ita- lijan, kandidat III. skupščine, jib je nekla kupa- val največ po 50 kebrov in po goldmarji; naj- draži so bili, kakor se nam pripoveduje, po 5 gld. Iz tega se vidi, da je goriško — italijanska krv kaj lahka!

Prihodnjé poročevaje o današnji volitvi, kaj več o tem.

P. S. Tudi v I. skupščini je danes zmagala vladna — klerikalna stranka. Izvoljeni so: grof Karol Coronini, Viljem pl. Ritter, And. Pavietić in Ersetić.

Reifenberg 23. maja (lic. dop.) Naravno je, da se človek boji smrti, i da vpije pred strahom; a vpitje nas ne obvaruje niti strahu, niti smrti, temveč spravi v strah se druge i strah je škod-

šnila v glavo; deva je povesila oči, roci na prsi dela navskriž in vskrinila: „Ljubim Jurija, dra- gi oče!“

Po teh besedah je drago vezilo palo starčku iz rok; obličje mu je bolj in bolj bledelo, oči so mu čudovito lesketale. Dolgo časa je molčal na- posled pa je s tihim glasom omenil: „Ljubiš ga kot svojega sorodnika, Anica!“

„O ne, oče moj, nihče drug ne bode moj soprog.“

Knez Dimitrij se je vsklonil in z ukazoval- nim, resnim glasom rekel: „Tedad ne bode nikoli imej tovarišice — odidi!“

Prvi pot se je o tej priliki tak ukaz dotak- nil njenega ušesa. Odšla je in nij premisljula, zakaj je oča tako govoril, temuč sklepala je na- tihoma, da se zgodi in mora zgoditi to, po čemer je koprnela tako, kakor po svojem življenji, kar je bilo nje stanovit odlok precej po tistem tre- notji, ko je bila belo rutico vrgla Juriju v obraz.

VIII.

Uže pozno je bilo po noči. Popotno oblečen je Jurij stal pri mizi, na katerej so razmetana ležala pisma, papir, zemljevidi — ruski in grški. Časi je poobešeno imel glavo, strmel v tla in stal, kakor kamenena podoba, časi pa so se mu le obrvi obrnile v tla in čelo nabralo se.

Zvečer, ko so bili vsi razšli se, poklical ga je k sebi knez Dimitrij. Resnega in otožnega obraza mu je dal novce, pisma, da jih odnese v

Petrograd, spremni list in pooblastilo, in ukazal mu je, da mora oditi še tisto noč.

Jurij je znal, kako važne ukaze je dobil, vedel pa je tudi, kaj je bilo krivo te naglosti. Anica je prišla v sobo in v roko stisnila mu li- stek. V listku mu je razodela razgovor z očetom in njegove namere, kako bi ga poslal z doma; v tem listku ga je tudi rotila, predno odit'e, da mora k njej priti še popreje. — Ali je smel ne- poslušati biti svojemu dobrotniku, ter čakati dne, da vstane milica? Ali bi bil smel neposlušan biti Anici, ter oditi tekoj tisto noč, kakor mu je bil knez ukazal — in ali bi bil mogel oditi, da ne bi bil na pot s seboj vzel milčnega smehljaja niti slisal nje besedice na razhod? Ko je zam- šljen strmel v tla, odprle so se tiho duri in Ani- ca je stopila v sobo.

Imela je na sebi mušelinasto sukujico, pre- pasana je bila z belo, drago vrvico; lase je imela gladko razčesane, razpleteni so bili v dve dolgi kiti, ki sta jej sezali na belo in jasno nedrije. Krasnega oblačila široka rokava jej nijsta zakri- vala vabljivih in okroglih ram; glavo je krasil jej zelen trak, na prsih pa je imela kitico iz mirte. Obličja je bila resnega, oči so jej svetile nekako strastno in bodro — brezi prijaznosti in dobrodejnosti.

Na lahko se je približala, tako-da Jurij nij slisal je, in položila je roko na njegovo ramo; Jurij je vsklonil glavo, hotel vskrinkiti, ali zaslo- nila mu je bila usta mehka dlan — in nenad-

nega zavzetja vsikrik se je premenil v tiho in vroče poljubljanje.

„O, hvala ti, hvala!“ — kriknil je vendar-le Jurij, „jutri bi te ne bil več videl.“

„Moj oča hoče, da me zapusti.“ — dejala je, „ali ti si moj; obe te imavi: jaz in domovina, sama pa te domovina nikoli ne bole imela, do- kler sem in bodem jaz živa. Jurij! v kapeli auju čaka duhovnik, čaka Marija, ki bode priča najine prispege. Ljubim svojega očeta, ali tebe imam še rajša. Oča se ne dače preprostiti. enkrat se je uže razdel, a jaz mu ne morem biti poslušna. Idi, Jurij!“

Ko je bila to povedala, prišla ga je za ro- ko, presunljivo pogledala in vlekla za seboj. Mrzel pot ga je polil po životi. Ljubil jo je nad svoje življenje — ali nje resna postava, blelo obličje, a vendar čudovito krasno, neprestrašene besede, drzovitost mlade deva, ki se je vdala neposlu- šnosti, pa se nij kesala, nij bala, pa nij jokala; bolnega starčka obraz, obraz njegovega dobrot- nika, misel na nehlvaležnost — vse to je nena- doma prevzelo ga nekako: nij mogel razsvetliti si vsega tega, kar se je godilo v pričo njega, in stal je nepremakljivo, nij maral za roko, ki ga je vlekla za seboj. Anica je videla, kakor jo. Nje obličje se je zavilo v zaničljivost. Spustila je njegovo roko, obrnila se in odšla.

Jurij se je približal, vjel jo pri durih, pred njo pokleknil in viknil: „Kam bežiš?“

„Če se ne tvegaš,“ — omenila je, „ne bo- deš me videl več.“

ljiv. Iz tega se učimo, da je škodljivo tudi ono vpitje v dopisu — v zadnji „Soči“, ki izvira iz strahu pred rifenbersko morilno boleznijo. Človek čitajoč take obznanje, bi mislil da bo le rifenbersko županstvo kmalu proglasilo poziv vabeč novih naseljenikov. Za boga! zakaj se po časopisu strašiti ljudi, ko je že ljudska govornica pre hlače raznesla od vasi do vasi rastoče vpitje o tej morilni bolezni ter o stotinah njene žrtve.

Pisatelj teh vrstic je imel polko si ogledati vse one stotine bolnikov i govornici z njimi, katere je ta bolezen — imenujmo jo po dru Rojcu „morbus miliaris“ — napadla, davila i pomorila. I glejte resnica je to le:

Bolezen se je začela veliki teden. V vasi pri Škrbčevih je obolel gospodar na osepnicah, kmalu jih dobi tudi njegova žena i zaporedoma še pet družih žen i menda trje možaki, vsi v najboljši starosti. Izid: štiri gospodinjje so umrle, a drugi so ozdraveli. Prva je umrla dne 11. zadnja 29. aprila. Iz osepnic pak se je izcimila, ali jim sledila ona glasovita bolezen „morbus miliaris.“ Ljudska govornica i dopisa v „Soči“ mečejo napadno obe v en koš. Ta bolezen je nekoliko osepnicam podobna, a napoveduje jo navadno zgoda vročina ter obilen pot, osepnice pa kakor znano, slabost, mrzota i slednjič vročina. Drugo povzmi iz dra Rojčevega dopisa. Kompakto se je ta bolezen naselila le pri Kodrovih v Brijah, drugod si je samo terena ogledovala, našla neugodnega ter odšla. Izid: dne 4. maja, ko je ležalo naj več bolnikov sta umrla dva gospodarja i enega teh tudi gospodinja. V tem času od 11. apr. do 4. maja je — kakor vsak mesec nekteri — v županijski umrlo tudi šest družih ljudi, ki pak niso imeli niti deha niti sluha o tej bolezni. Iz tega se je razmetalo ono vpitje ob obilnem številu mrtičev, ktere je pomorila ta neznanška bolezen. No, ko se je naj bolj vpilo, se je bolezen uže jela krčiti i od arda maja se ne širi več po rifenberski županji. Bolniki so jo v obče v dveh tednih prestali ter so zopet okrevali i ozdraveli; i nij se nam več treba bati Rifenberžano, vsaj se naše tujci kar nič ne boje, kajti ravno letos so prišli v tako obilnem številu po naše črnanje, da se kar tepo zanje. No drug drugima jih prekopujejo i za drag denar pošiljajo Dunajčanom, Buda Peščanom i kdo ve kam gori severnemu strju i bratrance našim, da se i njimi slasti i sanjajo o naši krasni dolinici. Tako je!

Z Dunaja 29. maja. (Ist. dop.) Predelska železnica, rešitev poljskih zahtev in smrt nadvojvodinje Sofije, to je gradivo, o katerem se pogovori sedaj svetja.

Nij je menda železnica na svetu, za katero in proti kateri bi uže bili toliko pisarjev, kakor bi o predelski. Dunajski listi se tako pečajo z njo, kakor bi bila ona rešitev in poguba Avstrije. Zanimivo so citice ktere je prinesel dunajski Tagblatt pod naslovom: „Predel ali Loka?“ On piše: „To proučanje, ki bode še državno proučanje postalo, vsemurja se vedno dahove v nekterih krogih. Šlihi smo zopet to le pkanterjo: Knez Salma je bil namenjen v omenjeno tržniškega mestnega staršinstva v prid loške železnice v gospodsko zbornico prinesel, a odstopil je od svojega mnenja vlad predaje predsednika kneza Karola Auerperga. Tako je prišlo, da je v zadnji seji mnogo prošanj za Predel v zbornico došlo, omenjena spomenica pa izostala. Karakterističen je tudi izrek znamenite osebe proti nekemu poslanecu: „Ali bode zidana predelka železnica, ali po nobena.“ Besede so avtentične — tako dunajski „Tagblatt.“ Naj omenim še, da v odboru drž. zbora za predelsko železnico sta le dva odbornika, ki sta odločno za njo in sicer mestnik Vidulich in njegov namest-

Te besede so strast do cela vzbudile v njem in protirgale vse vezi, ki so ga imele zamotanega. Šla sta v kapelo — in ko je bil dan, Anica je trdo spala, a Jurij je stal pred njeno posteljo in gledal jo zavzet in poln ljubezni, a naj upal se izbuditi je. Naposled se vendar probudi, porzigne glavo, podpre se na komolec ene roke, z eno pa lase zgine nazaj s čela in belih prsij, ozre se okrog sebe, ter zapazi Jurija, da stoji pred njim zavzet, in radostno in srčno prvi pot svojega samoga pozdravi z „dobrim jutrom.“ Po nekoliko volkih roci stegne k njemu — Jurij se približa; Anica je igrala z njegovimi lasmi, božala ga po obrazu, zarila mu prste v lase in omenila: „Zdaj pa si moj! Zdaj pa te nekoliko časa lahko prepušчам domovini, ali domovina naj zna, da jaz le posojam svoj zaklad — lastnino! Idi, Jurij moj, jaz bodem streljiva!“ — To je povedala, na lenko pritiskala ga k sebi in nje usta so pošepetala sladke besede bistro ljubezni in krepke ločitve.

(Dalje prih.)

nik grof Coronini. Vsi drugi so, ali neodločni ali pa vneti za loško črto.

Ker sem uže pri drž. zboru naj omenim, da Črne je tukaj, le prvih treh a j se nij bil udeležil. Razgovarja se posebno rad se svojim političnim bratom Danilom. Kraševci so se pač motili o njegovi pštenosti, če so mislili, da se bode poslanstvu odpovedal.

Kaj bode s poljskim prašanjem je pač težko uganiti. Vlada nij na jasnem, v državnem zboru so različne mišl. Poljaki tudi ne vedo, kako bi se obnašali. Sploh pa vse kaže, da Herbstov elaborat, ki je zoper poljsko resolucijo obrnen, v tej sesiji niti pred zbornico ne pride, posebao sedaj ne, ko imajo poslanci zaradi smrti nadvojvodinje Sofije ves teden počitnice.

Ranjca nadvojvodinja Sofija, mati našega cesarja, umrla je v torek ob 3. zjutra po osemnajst dnevi bolezni v 67. leta svoje starosti. Slovela je v mladosti zaradi posebne lepote, v starosti pa zaradi svoje blage duše.

Večkrat, vzlasti l. 1848, je imela tudi na avstrijsko notranjo in vnanjo politiko velik vpliv. Toda njeni principi, podpirajoči absolutizem in nemški centralizem, konečno niso obveljali.

Katoliška stranka, posebao jezuitska, izgubila je v njej mogočno zagovornico.

Iz Züricha v Švic. 25. maja. (Ist. dop.) Na površji vsega govorenja in pisanja je danes v Švici federalna zvezna ustava. Stari in mladi, mali in veliki, vsi govorijo samo o tej stvari. Koliko se je delalo, govorilo, pisalo in pridgalo o njej! Slednjič je bila vendar zavržena. Eni se srde in skoro srmanjajo, drugim je njen pad v veselje, rešitev in mnogim v zveličanje. Nasprotno tej ustavi je bilo najbolj nememško in in katoliško prebivalstvo, kakor tudi duhovenstvo, katoliško in reformirano. Prvi, se zdi, da so se bali, da jih germanski element s časom ne bi uničil, slednji se boje za vero, kadar ne bi bili več toliko gospodarji v svojem kantonsku. Sicer pa je bil tudi lep del nememškega prebivalstva za novo ustavo in tako tudi največi švicarski list, francoski „Journal de Genève.“

Da je zvezna ustava pala so oločili kantoni kot taki, a ne ljudstvo, kajti ljudstva je večina glasovda za ustavo. Kantonov je glasovalo 13 proti in le 9 za ustavo. Ljudstva je glasovalo 257244 za in 252477 proti. Le tedaj ko bi bila tudi večina kantonov glasovala za zvezno ustavo, bi bila sprejeta. Tako je šla ta ustava po vodi, kakor bo šla se ktera druga na svetu, a zdaj se bodo prizadevali jo malo popraviti, se ve da samo toliko, da bode kantonom po godu.

Jaz gotovo nijsem centralist, a vendar moram priznati, da niso vse točke predlagane ustave tako zavržljive, kakor hote nekteri. N. p. Zakonske postavbe so v različnih kantoni različne, tedaj je en zakon v enem kantonu veljaven in postaven, a v drugem ne. Temu bi bilo po novi ustavi konec, kar bi ne bilo slabo. Pred zljaj obstoječo zvezno ustavo so bili kantoni le v malo stvarih v zvezi; imeli so še svoj lasten, različen denar in državljani, ki je bil progan iz lastne države, iz svojega kantona, je smel uže par ur daleč v sosednjem kantonu živeti i. t. d. To je sedanja zvezna ustava zboljšala; novo predlagana bi bila sicer preveč centralizovala, a tudi marsičemu pomagala.

Kot vrliga taborita, se ujamaj, da Vas ne bodo dolgočasile nektere črtice o švicarskem taborju ali kanton-skem zboru (landsgemeinde), kakor ga zovejo. V nedeljo 2. maja sem bil na takem taborju v Glarusu. Glarus je majhno mesto, a vendar glavno mesto in metropola kantona Glarus. Na velikem trgu je bil napravljen majhen oder, a nij bilo videti nikčca, ni napisov, ni zastave, kar naše tabore povzdiguje, in ljudi vabi in navdajaše. Bil je oder iz golih desk zbit in recimo — demokratičen. Okoli odra je bilo napravljeno šest ali sedem vrst klopij, uvrščenih v koncentrične kroge. Zad za klopmi je bil okoli in okoli vzvišen pod napravljen, kder so stali kasneje došli. Imelo je vse to nekaj amfiteatralčnega. V sredini je bilo več vrst klopij za otroke namejenih, češ, naj se sinovi rano uče od svojih očakov krepko in moško se vesti! Okoli 10. ure se polagoma in brez ropota mož k možu usede in precej so stoli napolnjeni. Kako se okó ne razveseli videti lep vence možakov, ki raprezentujejo svojo deželo, za koje blagor bolo danes ukrepali! Vsak je prišel se svojim prepričanjem, in ptičično zavlzel mesto, kakor da bi bil v valiki stolnici poslanec in zasedal svoj navaden stol. Vidi se mu na mirnem obrazu da si je v svesti, da je doma, da je tudi on del države in del vlade, saj je tudi od njega odvisno, ali kaj obvelja, in še več, saj lahko govori kohkor mu ljubo. Čelo dečki v sredi se danes moško obnašajo; mirno sede in gledajo, kaj delajo očetje. Kmalu

po 10. uri se zaslisi godba, vse se obrača in gleda, vzdiguje in steguje, kajti zdaj grede v dolgi procesiji viši gospodje in gospodska cela dežele. Ko stopijo v kolo vstane vse in sname klobuke, ter ostane tako, dokler vsak došlih ne zasede mesta v prvi vrsti, ki je ostala prazna.

Domači vojaki, ki so jih spremljali, ostanejo zunaj kola. Zdaj nastopi na oder prvosodnik kantona (landamann) naslanjaje se na velik mēč. Po pristojnem nagovoru razlaga dnevni red: glasovanje o novi zvezni ustavi, ponovitev vseh gospodsk (landamanna, sosednikov i. t. d. Zvezna ustava je pobrala mnogo časa, govorilo jih je mnogo za in proti sprejetju, med temi tudi trdi kmetje. Ljudstvo jih je sicer voljno poslušalo, a je mnogo bolj emancipirano nego naše; kadar je bilo uže dosta, so začeli kričati: obe, genug, entschneiden i. t. d. Pred glasovanjem so prisegli vsi, ki smejo glasovati. Na kaj so prisegli nijsem razumel, a menda na to, da bodo svojo dolžnost izpolnili in po svoji vesti glasovali. Glasovalo se je z vzdiganjem roke. Potem so si volili landamanna, in sodnike, koji nijnajo za svoj posel nobene plače (k večjemu landamann kachi 200 fr.) Nasveti so izhajali iz ljudstva; kder jih je bilo več nasvetovanih, se je zaporedoma za vsacega glasovalo in če je bil izid dvomljiv, po večkrat, dokler nij imel eden očitvina večina. Tako se je nadaljevalo tudi v družih stvarih. Bil je ta dan celemu kantonu svet in poseben dan, in ljudstvo ga ceni med prve praznike v letu. V starejših časih so imeli mnogo več svečanostij in ceremonij, koje se še zljaj v nekterih poterih ostalih kantonih najdejo, koji imajo isto napravo. N. p. V Appencellu, kder prilejo vsi oboroženi z mečem, kejeja mnogi z dežnikom skupaj zvežejo. V obče so te patriarhalčne naprave, ki služijo v vzgled najviše ljudske suverenitete, zastarele in celo mnogim Švicarjem le relikvije starih časov.

Politični pregled.

Nadvojvodinja Sofija, mati našega cesarja, se je preselila v večnost 28. t. m. v 67. leta svoje starosti. Vsakteremu, ki se je kolikaj pečal s politiko, je menda ranjca nadvojvodinja v posebnem spominu, ker nij bilo od časa Marije Terezije nobenega ženskega uda naše cesarske rodbine, kateri bi bil upljiaval avstrijsko politiko s toliko odvažnostjo kakor ranjca nadvojvodinja. Njej se je pripisoval absolutizem po letu 1848, in še do zadnjega časa je baje imela na dvoru veliko upljiva; bila je zmerom za nemški centralizem, kateri je zdaj začasno tudi v ustavni Avstriji prevladal, državi in morda tudi dinastiji na škodo. Zgodovina bode sodbo izrekla; naša naloga nij to. Sicer pa je bila ranjca Sofija jako pobožna in v privatnem življenju skoz in skoz dobra in velikodušna. Bog jej daj večni mir in pokoj!

V državnem zboru je bil sprejet nov kazenski postopnik. Porotne sodbe so vsled te postavbe vpeljane za vse kazenske slučaje. Minister pravosodja je razuanil, da je nov postopnik še le začetek nove uredbe vsega pravosodja. Državna pravdnštva se bodo popolno samostalno organizovala in status sodnij ves predrugačil, tako da bode nehal red okrajnih sodnij. Z novo organizacijo se bodo tudi zvišale plače.

Poljsko uprašanje in tudi neposredne volitve je položilo ministerstvo na dolgo klop; goriski poslanec Coronini je z 2. drugima vred stavil navsvet, da se prestopi o poljskem uprašnji na dnevni red. To nam je zopet dokaz, da je grof Coronini hud centralist. Ker se pri ministerstvu noče lotiti neposrednih volitev, so nastaveverci razkateni in „Deutsche Zeitung“ zdaj močno zabavlja proti ministerstvu. Zopet se sliši, da ministerstvo ne stoji nič kaj trdno.

Narodna stranka je na Hrvatskem pri volitvah zmagala, vsled česar bode Vakanović najbrže odstranjen; zmaga narodne stranke na Hrvatskem pa je moralna pridobitev cele ogrske opozicije. Ta zmaga dela tedaj mnogo skrbi sedanji ogrski vladi, kateri se čuti za doto in v nevarnosti. Bog daj, da bi pala, ker potem bode zapihal federalistični veter tudi onkraj Litve.

Francozka narodna skupščina se posvetuje o novi postavi zarad vojaškega nabora. General Trochu je pri debati izrekel, da je francoska armada demoralizirana uže od časa Na-

počena L., da je tedaj treba popraviti narod in vojaštvo z dobro odgojo po dobri strogi disciplini in po decentralizaciji. Trochu tedaj vidi v decentralizaciji moralni in svobodni napredek narodov, a v Avstriji, kder nij po nikakem mogoč centralizem, še nij prodrila ta zlata resnica, posebno v merodajnih krogih ne. Maršal Bazaine je klican pred vojaško sodnijo, da se zagovarja zaradi izdaje Metz-a. Ko je Napoleon to zvedel, je razglasil, da za vse nesreče pri Sedanu in drugod je samo on odgovoren. Se ve, da to govori na Angležkem, kder Francozi ne mogo do njega. A stara lesica noče iz brloga; noče sam stopiti pred sodnijo, da bi tam opravičil sebe in svoje generale. Napoleon je bil zmirom junak za plotom.

RAZNE VESTI.

(Volitve na Hrvatskem.) V zadnjem listu smo izrekli, da bode na Hrvatskem skoro gotovo zmagala narodna stranka. Nijmo se varali; danes zamoremo našemu čitateljstvu z veseljem naznanjati, da so narodnjaki pri volitvah, ki so se vršile 29. t. m. popolnoma zmagali in da je tedaj hrvatskemu saboru zagotovljena narodna večina. Kakor se nam telegrafuje iz Zagreba je bilo dozdaj izvoljenih po celem Hrvatskem 50 narodnjakov in 21 madjaronov; volitve v 4. kotih pa še niso znane. Ker je Vakanovič na vsi moč pritiskal in se posluževal nepostavnih sredstev, bode več madjaronov odvrženih in dobi potem narodne stranke še več zastopnikov. Madjaroni so kar sipali denar, narodne volilce je ukazoval Vakanovič iz volilnih imenikov brez uzroka brisati, narodnjake zapirati; skoro povsod se je volilo pod senco bajonetov in kljub vsemu pritisku, vsej sili, zmagal je hrvatski narod in svetu se enkrat oznanil, da „još Hrvatska nij propala.“ O volitvah na Hrvatskem in o njih nasledkih bomo prihodnjič obširneje govorili. Za danes čestitamo vrlim Hrvatom in in kličemo jim navdušeni bratovski: „Živili.“

(Kranjski državni poslanci) so razglasili zanimivo pismo, v katerem pojasnjujejo marsikatero stvar, ki so se pred glasovanjem o posilni vol. postavi godile „za kulisami.“ Mi iz tega pojasnila ponatisnemo samo tiste stavke, ki pričajo, da se je nezanesljivi g. Črne v drž. zboru prav tako lovil, kakor lansko leto v dež. zboru goriskem. Slovenski državni poslanci pišejo:

„Naš federalistični klub se je v poprejšnjem zasedanji konstituiral s tem, da smo si izvolili za predsednika dr. Rap-a, podpredsednika pa g. Črne-ta. Posebnih pravil si nijmo osnovali, tem-

več iz ekli, da nam jih pri malem številu udov, in sicer ozki zvezi udov našega kluba, nij treba; — omenil je pa gosp. Črne že o začetku, da utegne priti položaj, v katerem bo siljen zaradi posebnih razmer na Goriskem v prid svoje dežele iz kluba stopiti, kar bode takrat, ako teke razmere nastopijo, naznanil klubu.

Zbrani smo bili tudi večer pred sejo, v kateri se je obravnavala zasilna volilna postava. Bili smo vsi drugi edine misli, da glasujemo zoper postavo, ako bi nam tudi puške stavili na prsi, — leg. Črne je ugovarjal, da ta postava Gorici in tudi nam ne škoduje. Tako so gosorditadi Dalmatinci, izrekoma g. Ljubiša, dodavši, da nas Poljaci pustijo na cedilu, ker ne bodo zoper postavo glasovali. Po živahni našh protigovorih so Dalmatinci želeti, da ta večer ne glasujemo še o tem, kaj storimo, temveč da zopet drugo jutro pridemo skupaj, do tistihmal pa od Poljakov zanesljivo izvemo, kaj oni mislijo storiti.

Tako smo sklenili pod predsedstvom Črnetovim, ker dr. Rap-a oni večer še nij bilo v Beču. — Dr. Oelz pa je dobl nalog setisti večer iti k Poljakom in pozvedati, kako in kaj.

Drugo jutro pred sejo vsi drugi zastopj čakamo od 10. do 11. ure. Ko je 11. ura že odbila, in seja se pričenjala, prideta g. Danilo in Ljubiša, ter na vprašanje naše: kako in kaj? na kratko izrečeta, da z ozirom na posebne razmere Dalmacije Dalmatinci glasujejo za zasilno postavo, g. Črne pa, da se on ne more ločiti od drugih Primorcev in da glasuje tudi on za postavo.

Poročilo, da Poljaci vsi oločno glasujejo zoper postavo, nij pomagalo nič. Nasproti pa nam je sporočilo, da so v posebnem klubu „der Südländer“ sklenili glasovati za postavo, nevoljo nad odpadniki, ki so brez naznanjenega izstopa šli v drug klub, še pomnožilo. ...

(Velika povodenj na Českem.) Na Českem je bila zadnje dni velika povodenj; megla se je pretrgala in hlo je več ur neprenehoma, tako da ste reki Moldava in Laba hipoma zrastle za 14 čvljev ter cele vasi pod vodo spravili, hiše, živino, mnogo ljudj odnesli, železnice i zidane mostove podrl, s kratka pa milijone škode napravili. Največ so trpeli oni kraji, ki leže na zahodni strani Česke, na desnem od Prage proti bavarski meji. Povodenj je prišla ponoči, zaradi česar se ljudje nijso mogli rešiti; dozdaj je znano da je utonilo 1160 ljudj; ta številka nam kaže strašno nesrečo. — Vlada je uže nakazala velike zneske in po celem Českem se nabirajo milodari za nesrečneže. Ker nam bode gotovo naš dopisnik iz Prage o povodnji natančno pisal, se združujemo za danes natančnejega popisovanja.

(Loška železnica kot strahilo), Notar Koller v Slovenskem je iznašel v svoji izvrstni brošuri, da bi Loška železnica pospeševala Slovenijo; gosp.

Kanaval v Celovcu je pa v seji ondotne kupčijske zbornice trdil, da bode Loška železnica pospeševala germaniziranje Slovencev. Kdo ima po takem prav? Če eno mnenje drugemu pridružimo, dobimo rezultat, da bomo po Loški železnici mi Slovenci Italijane poslovenili; potem pa pridejo Nemci in bodo Slovence in poslovenjene Italijane germanizovali. Če pa enkrat itui vse svoje železnice dodelajo, bodo pa oni vse na enkrat požrl: Nemce, Madjate, Slovence, Italijane. Po novi teoriji Kollerjevi pridemo tedaj vendar do panslavizma in sicer po železnicah. Srčna mati, ki te je rodila, tebe bistro glavico!

(Trst) ima po zadnji štetvi 123,098 prebivalcev; mej temi je 69,084 Trščanov, 38,074 avstrijskih državljanov iz različnih avstr. kronovin, 16,940 tujecev. Izmej v Trstu živečih avstr. državljanov iz raznih kronovin je 19,831 Primorcev z Goriskega in Istre, 8,705 Kranjceev, 2,240 Dalmatincev, 1,129 Korošceev, 1,020 Štajercev, 1377 Ogrov. Mej tuji je 13,155 Italijanov, 790 Nemcev 774 Švicarjev, 697 Grkov, 395 Angležev, 234 Francozov i. t. d.

(Kider bode izvedeti), kako se slovensko piše „prava, dobrohotna, polučivna kritika“ o slovenskih leposlovnih spisih in kako se more z 10 vrst obsegočjo kritiko zvezati osobni napad, emizem in demunciacija, temu priporočamo „Novice“ XXX. 22. 178; od spodaj 14 — 23. vrsta.

(Postojnska jama.) To veliko čudo prirodno bilo je binkosten ponedeljek tako močno obiskovano, kakor ne kmalo tako; prišlo je 5 do 6000 samo znanj h ljudj; po Postojni se je vse tra; vsi jeziki so se govorili in Postojnčanje so lepih nascev zaslužili. — V jami smo zapazili tire za železnico; a vozlo se nij, pravijo ker so šine slabostavljene; mi pa menimo, da je železnica nepraktična, kadar je tako obiskovana, kakor zadnjič, kajti ako bi se nekteri se železnico vozili, ne bi bilo več prostora za pešce in v gnučju utegnili bi zgoditi se kaka nesreča. — Tudi smo zapazili v jami pri znamenitih predmetih, ali pri svarilih samo laške in nemške napise. Ali morda Slovenci ne obiskujejo jame in nijmajo pravice vedeti, kaj da je tam. — Luknja je naša, salament! in na naši zemlji naj se spoštuje v prvi vrsti naš jezik, da bodo tudi mnogi tuji zvedeli, da je imenitna jama na Slovenskem.

(Cene našega trga) so ostale blizu take, kakor v predzadnjem listu naznanjene. Ker nam prostora premanjkuje prinesemo je prihodnjič.

Listnica vredniti.

Danes smo morali zaradi pomanjkanja prostora več dopisov in naznanil odločiti. Slavna gospoda naj nam ne zameri!

„EVROPA“

DELNIŠKO ZAVAROVALNO DRUŠTVO NA DUNAJU.

Naznanjamo slavnemu občinstvu, da smo glavno zastopništvo za Kranjsko, Primorsko, Istro i Dalmatinsko gospodu

Avgust-u Vrtnik-u

v Ljubljani oddali.

Dunaj, 8 maja 1872.

Ravnateljstvo.

P. T.

Oziraje se na gorenje naznanilo, priporočam se k sklepanju zavarovanj:

- proti škodi po požaru i razletu, ter proti nevarnosti strele;
- proti škodi po zdrobljenju steklenih predmetov;
- proti poškodovanju po toči;
- proti slučaju škode ob prevažanju raznovrstnega blaga po suhem i po vodi;
- na človesko življenje v vseh oddelkih.

Pisarna: Slonove ulice št. 15. v Ljubljani.

Sš spoštovanjem

Avgust Vrtnik.